

Mure mellem sig og andre Nationer; thi det lykkes ikke for os at rejse Mure, saaledes at vi kan holde andre ude fra os i det Omfang, vi vil, uden at ogsaa andre rejser Mure, som holder os ude fra andre Lande, og saa turde det være os i det lille Land, som kommer til at tabe mest.

Endelig skal jeg gøre nogle Bemærkninger om Havnestrejken; det skal være det, hvormed jeg slutter, og jeg skal gøre det saa kort som muligt, idet jeg vistnok allerede alt for længe har opholdt det høje Ting. Jeg skal da først sige, at det var en ulovlig Strejke, og det er i og for sig nok til at fordømme den. Man kan finde Forklaring paa, hvorledes en ulovlig Strejke opstaar, men man kan ikke finde en Undskyldning derfor. Men naar det er bebrejdet mig, at jeg har vist Mangel paa Handlekraft og, som et æret Medlem udtalte, ikke har spillet nogen Helterolle i denne Sag; maa jeg modsige det første, men ganske bekræfte det andet. Jeg har i denne Sag ikke vist nogen Mangel paa Handlekraft, men jeg har vel afholdt mig fra at gøre noget Forsøg paa at spille en Helterolle. Ingen kender sig selv, men jeg vil dog haabe, at man kan sige om mig, at det i det hele taget ikke ligger for mig at bestræbe mig for at spille Helteroller — i alt Fald vilde det have været et meget upassende Sted at forsøge at spille Helterolle; thi hvis det noget Sted og nogen Sinds kunde gælde om at opføre sig rolig, besindig og forsigtig, var det ved denne Lejlighed. Den mindste uforstandige Brutalitet i dette Anliggende havde kunnet medføre de allerfarligste og skadeligste Konsekvenser for vort Land.

Havnestrejken i København var endnu ikke af nogen synderlig samfundsfarlig Karakter. Desto værre er meget af det, som indføres her til Landet, Luksussager, som vi meget hellere maatte undlade at give vore Penge ud til; meget var af den Beskaffenhed, at det var nyttigere for Samfundet, at det blev liggende i Skibene, end at det blev bragt op i Strøgbutikkerne og i dyre Domme solgt til pyntede Damer; de er fine nok i Forvejen, Damerne i København. Men vi kunde under den københavnske Havnestrejke gennem Provinshavnene faa tilført Samfundet de vigtigste Livsformødenheder, navnlig Kul og Foderstoffer, og derfor var

det af den største Vigtighed, at denne Strejke ikke bredte sig fra Københavns Havn til Provinshavnene. Det havde den imidlertid den allerstørste Tilbøjelighed til; der var omkring i Provinshavnene endogsaa nogle Steder udbrudt smaa Strejker, som det dog lykkedes at faa ud af Verden igen i en Fart. Derfor var der Grund til ikke at optræde udæskende i denne Sag, men at søge at hindre, at Strejken bredte sig, og søge vidt muligt paa en fredelig Maade bringe den ud af Verden.

Man maa desuden huske paa, at vel var Strejken ulovlig og ikke til at undskylde, men Forklaring paa den var der dog i nogen Grad; thi Lønforholdene i Københavns Havn var meget daarlige. De Eventyr, der har været fortalte om svimlende Lønninger, som Arbejderne tjente ude i Københavns Havn, har ikke været helt rigtige. Det maa tværtimod siges, at en Del af de Akkordsatser, der gjaldt i Københavns Havn, var for daarlige. Det er vanskeligt at forklare det, fordi det var en indviklet Sag; men klart er det dog, at naar flinke, dygtige, ordentlige og faste Arbejdere som Arbejderne i Det forenede Dampskibsselskabs Tjeneste paa Kvæsthusbroen i den høje Dyrtid, vi har, arbejdede for 1 Kr. 25 Øre i Timen plus 9 Øre for Frokostpavsen, saa var det en for lav Løn. Det havde ikke været nødvendigt for et Selskab, der har tjent saa umaadelige Summer, som Det forenede Dampskibsselskab har tjent i de senere Aar, at holde Gagen saa langt nede, som det har gjort paa dette Punkt, overfor paalidelige og dygtige Arbejdere, som Arbejderne paa Kvæsthusbroen, efter hvad der er sagt mig, var.

Der gør sig i Københavns Havn et Forhold gældende, som ogsaa gør sig gældende mange Steder indenfor Industri og Skibsfart, i det hele i det store Forretningsliv, at de egentlige Ledere af Forretningen, de Personer, der har den egentlige Myndighed, ikke kender deres egne Arbejdere eller disses Arbejds- og Levevilkaar. Direktørerne for de store Skibsrederier eller Ejerne af de store Flotiller kommer ingen Sinds ud i Havnen og taler med en Havnearbejder. De ved ikke, hvad han tjener, og endnu mindre, hvad hans Livsformødenheder koster, eller om han har nok til Livets Ophold. De har Mellemmand, der